

УДК 347.44

[https://doi.org/10.52058/3041-1254-2025-12\(22\)-198-209](https://doi.org/10.52058/3041-1254-2025-12(22)-198-209)

Зільник Наталія Михайлівна кандидат юридичних наук, доцент кафедри цивільного права та процесу Інституту права, психології та інноваційної освіти, Національний університет «Львівська політехніка», м. Львів, <https://orcid.org/0009-0009-2689-7075>

ДОГОВІРНЕ РЕГУЛЮВАННЯ НАДАННЯ СТОМАТОЛОГІЧНИХ ПОСЛУГ

Анотація. Стаття присвячена договірному регулюванню надання стоматологічних послуг. На основі аналізу статистичних даних за 2025 рік, встановлено, що стоматологічні послуги входять у трійку ледерів серед видів медичних послуг, за наданням яким звертаються пацієнти в Україні. Підкреслено, що у законодавстві України відсутні норми, які визначають поняття, особливості, порядок укладення договору про надання стоматологічних послуг.

Констатовано, що надання стоматологічних послуг опосередковується договором про надання стоматологічних послуг. Наголошено, що стоматологічні послуги надзвичайно поширені на території України, на законодавчому рівні немає визначення стоматологічної послуги та відсутні норми присвячені правовому регулюванню договору про надання стоматологічних послуг. За таких умов для з'ясування правової природи стоматологічної послуги та її змісту доводиться звертатись до загальних положень про договір, загальних положень про послуги ЦК України, а також – медичного законодавства.

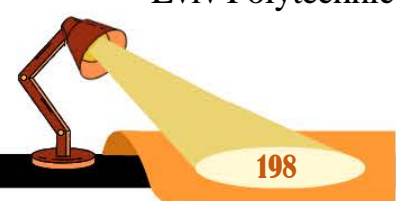
Відзначено, що залежно від особливостей та специфіки, договір про надання стоматологічних послуг є консенсуальним, двостороннім, оплатним, публічним, договором приєднання, договором, що укладається на користь третьої особи та алеаторним (ризиковим).

Проаналізовано сторін договору про надання стоматологічних послуг, зокрема наголошено на відповідності лікаря-стоматолога кваліфікаційним вимогам, які до такої професії. Розглянуто істотні умови договору про надання стоматологічних послуг та запропоновано власний перелік істотних умов договору про надання стоматологічних послуг.

На підставі проведеного дослідження запропоновано авторське поняття «стоматологічна послуга» та «договір про надання стоматологічних послуг».

Ключові слова: стоматологічні послуги, стоматологічна допомога, пацієнт, стоматолог, договір про надання стоматологічних послуг.

Zilnyk Nataliia Mykhaylivna Ph.D. in Law, Associate Professor of the Department of Civil Law and Process, Institute of Law, Psychology and Innovative Education, Lviv Polytechnic National University, Lviv, <https://orcid.org/0009-0009-2689-7075>.

CONTRACTUAL REGULATION OF THE PROVISION OF DENTAL SERVICES

Abstract. The article is devoted to the contractual regulation of the provision of dental services. Based on the analysis of statistical data for 2025, it was established that dental services are among the top three types of medical services sought by patients in Ukraine. It is emphasized that the legislation of Ukraine lacks norms that define the concept, features, and procedure for concluding a contract for the provision of dental services.

It is stated that the provision of dental services is mediated by a contract for the provision of dental services. It is emphasized that, although dental services are extremely widespread in the territory of Ukraine, there is no definition of a dental service at the legislative level and there are no norms devoted to the legal regulation of a contract for the provision of dental services. Under such conditions, in order to clarify the legal nature of a dental service and its content, one has to refer to the general provisions on the contract, the general provisions on services of the Civil Code of Ukraine, as well as medical legislation.

It is noted that, depending on the features and specifics, the contract for the provision of dental services is consensual, bilateral, paid, public, an accession contract, a contract concluded for the benefit of a third party and aleatory (risk).

The parties to the contract for the provision of dental services are analyzed, in particular, the dentist's compliance with the qualification requirements for such a profession is emphasized. The essential terms of the contract for the provision of dental services are considered and an own list of essential terms of the contract for the provision of dental services is proposed.

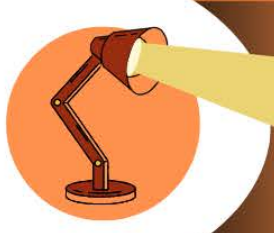
Based on the research, the author's concept of "dental service" and "contract for the provision of dental services" is proposed.

Keywords: dental services, dental care, patient, dentist, dental services agreement.

Постановка проблеми. На сьогоднішній день стоматологічні послуги входять у трійку ледерів серед видів медичних послуг, за наданням яким звертаються пацієнти в Україні. Так, зокрема на основі аналізу статистичних даних за 2025 рік: профілактика, діагностика, спостереження та лікування хворих в амбулаторних умовах – 58,7 млн. послуг, первинна медична допомога – 53,9 млн. послуг та стоматологічна допомога дорослим та дітям – 2,7 млн. послуг [1]. Проте, слід зауважити, що у законодавстві України відсутні норми, які визначають поняття, особливості, порядок укладення договору про надання стоматологічних послуг.

Враховуючи вище наведене, особливої актуальності набувають питання договірної регулювання надання стоматологічних послуг.

Аналіз дослідження проблеми. Протягом останніх років провідними дослідниками відносин у сфері надання стоматологічних послуг є: С. В. Антонов, І. О. Бедрик, А. А. Герц, Є. Г. Гнатчук, Р. А. Майданик, І. Я. Сенюта. Відтак, поза їх науковим обігом залишилися ще багато питань, пов'язаних із договірним регулюванням надання стоматологічних послуг.

Постановка завдання. Враховуючи вище наведене, метою статті є визначення поняття договору про надання стоматологічних послуг та особливостей договірної регулювання надання стоматологічних послуг.

Виклад основного матеріалу. Однією з підстав виникнення цивільних правовідносин є договір.

Договір, відповідно до ч. 1 ст. 626 ЦК України, це домовленість двох або більше сторін, спрямована на встановлення, зміну або припинення цивільних прав та обов'язків [2].

Цивільне законодавство передбачає величезну кількість договорів, які мають своє закріплення у ЦК України. Це договори про передачу майна у власність, договори про передачу майна в користування, договори на виконання робіт, договори про надання послуг тощо. Водночас ст. 3 та ст. 627 ЦК України передбачають принцип свободи договору, тобто можливість укладення будь-якого виду договору, що не суперечить вимогам закону та моральним засадам суспільства [3, с. 76].

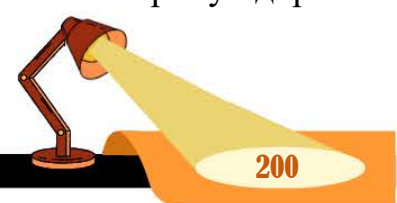
Серед договорів, які закріплені в ЦК України, найчисельнішою групою є договори про надання послуг.

Відповідно до ч. 1 ст. 901 ЦКУ за договором про надання послуг одна сторона (виконавець) зобов'язана за завданням другої сторони (замовника) надати послугу, яка споживається в процесі вчинення певної дії або здійснення певної діяльності, а замовник зобов'язується оплатити виконавцеві зазначену послугу, якщо інше не встановлено договором [2].

У зв'язку з різноманіттям послуг, що можуть надаватися, правове регулювання сфери послуг здійснюється на двох рівнях: ЦКУ та на рівні спеціального законодавства щодо окремих різновидів послуг [4, с. 288].

Незважаючи на те що, стоматологічні послуги надзвичайно поширені на території України, на законодавчому рівні немає визначення стоматологічної послуги та відсутні норми присвячені правовому регулюванню договору про надання стоматологічних послуг. За таких умов для з'ясування правової природи стоматологічної послуги та її змісту доводиться звертатись до загальних положень про договір, загальних положень про послуги ЦК України, а також – медичного законодавства [5, с. 11].

А. А. Герц, пропонує розглядати договір про надання стоматологічних послуг як домовленість за якою одна сторона (виконавець) зобов'язується за завданням другої сторони (замовника) із дотриманням законодавства про охорону здоров'я надати послугу в стоматології, яка спрямована на профілактику

захворювань зубів, слизової оболонки, органів ротової порожнини, щелеп і обличчя, частково шиї (щелепно – лицевої ділянки) їх діагностику та лікування, що має самостійне закінчене значення, а замовник зобов'язується оплатити виконавцеві зазначену послугу, якщо інше не встановлено договором або законом [3, с. 76].

За моментом укладення договір про надання стоматологічних послуг є консенсуальним і вважається укладеним з моменту, коли сторони у належній формі досягли згоди щодо всіх його істотних умов.

Договір про надання стоматологічних послуг є двостороннім, оскільки правами та обов'язками наділені обидві сторони договору. Характерним є те, що при наданні стоматологічних послуг, виконавець має право вимагати від замовника дотримання обов'язку сприяти виконавцеві у наданні послуги, дотримуватися правил, які захистять замовника від можливих негативних наслідків для здоров'я після надання стоматологічних послуг [5, с. 14].

За наявністю зустрічного задоволення договори про надання стоматологічних послуг є оплатними, якщо інше не встановлено ними, законом або не впливає із суті цих договорів.

Договір про надання стоматологічних послуг є публічним. Виходячи з положень ч. 1 ст. 633 ЦК України, публічним є договір, у якому одна сторона – підприємець взяла на себе обов'язок здійснювати продаж товарів, виконання робіт або надання послуг кожному, хто до неї звернеться [2]. Кожний пацієнт має право, коли це виправдано його станом, бути прийнятим у будь-якому закладі охорони здоров'я за своїм вибором, якщо цей заклад має можливість забезпечити відповідне лікування (ч. 2 ст. 38 Основ законодавства про охорону здоров'я) [6]. Саме тому надання стоматологічних послуг здійснюється без будь-яких переваг, окрім законодавчо-визначених пільг; умови публічного договору повинні бути однаковими для всіх пацієнтів; стоматолог не має права відмовитися від укладення договору про надання стоматологічних послуг за наявності у нього можливостей надання їх пацієнтові; у разі необгрунтованої відмови стоматолог має відшкодувати збитки, завдані пацієнтові такою відмовою.

Дуже часто договори про надання стоматологічних послуг є договорами приєднання. Договором приєднання є договір, умови якого встановлені однією із сторін у формулярах або інших стандартних формах, який може бути укладений лише шляхом приєднання другої сторони до запропонованого договору в цілому (ч. 1 ст. 634 ЦК) [2].

Відтак, враховуючи вище зазначене, замовнику пропонується вже готовий формуляр договору [7]. Однак, використання формулярів виконавцем попри їх зручність не завжди дозволяє врахувати індивідуальні особливості і потреби замовника [5, с. 15].

Також варто зазначити, що договір про надання стоматологічних послуг може бути укладений і на користь третьої особи.

Оскільки договори укладаються певними особами (сторонами цього договору) для досягнення певної мети, то, як правило, її досягненням охоплюється набуття певних прав самими сторонами, у чому й полягає корисність цих договорів для них. Однак хтось зі сторін договору, укладаючи його, може піклуватися про іншу особу, сторонню для цього договору. Такі договори укладаються на користь третьої особи, яка, як правило, встановлюється у договорі [4, с. 150].

У договорі на користь третьої особи (осіб) право вимоги належить не стороні, яка уклала договір, а третій особі [8, с. 185]. Третя особа йменується вигодонабувачем [4, с. 150].

Отже, коли замовником стоматологічних послуг виступає пацієнт, такий договір є договором на користь їхніх сторін, а якщо особи замовника та пацієнта є різними, то такий договір є договором на користь третьої особи. Зокрема, замовником в такому випадку можуть виступати батьки, а пацієнтами – діти, або замовником один з подружжя, а пацієнтом – другий з подружжя тощо.

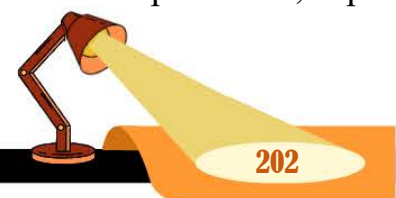
Відтак, якщо договір про надання стоматологічних послуг укладається на користь третьої особи, то у цьому договорі обов'язково повинні бути передбачені права цієї третьої особи.

Договір про надання стоматологічних послуг належать до групи так званих алеаторних (ризикових) правочинів. Зокрема, його розглядають як вид зобов'язань професійного ризику [5, с. 15].

Алеаторним, тобто ризиковим, є договір, виникнення, зміна або припинення прав і обов'язків за яким залежать від настання об'єктивно випадкових для самих сторін обставин [4, с. 150].

Сторонами договору про надання стоматологічних послуг є виконавець і замовник. Виконавцем стоматологічних послуг можуть бути фізичні та юридичні особи. Відтак, виконавцями стоматологічних послуг є відповідні медичні заклади та фізичні особи, які здійснюють приватну медичну практику, за умови їх належної кваліфікації (стоматологи) [5, с. 15]. Слід зазначити, що від імені медичних закладів стоматологічні послуги надаються безпосередньо лікарями – стоматологами.

Стоматологами є медичні працівники, які наділені правом на зайняття медичною діяльністю, а саме на надання стоматологічних послуг, отримали вищу або середню медичну освіту в Україні, мають диплом і спеціальне звання (кваліфікацію) [3, с. 76]. Отже, для того щоб надавати стоматологічні послуги лікар-стоматолог повинен відповідати кваліфікаційним вимогам, які ставляться до його професії. Так, відповідно до кваліфікаційних вимог, зазначених у Довіднику кваліфікаційних характеристик професій працівників, лікар-стоматолог повинен мати повну вищу освіту (спеціаліст, магістр) за напрямом підготовки «Медицина», спеціальністю «Стоматологія»; спеціалізацію за фахом «Стоматологія» (інтернатура, курси спеціалізації); безперервний професійний розвиток; сертифікат лікаря-спеціаліста [9].

Проте, варто зауважити, що коли стоматологічні послуги надаються пацієнтам-дітям, то надавати їх у цьому випадку може лише дитячий лікар-стоматолог, який відповідає кваліфікаційним вимогам. Кваліфікаційні вимоги до лікаря-стоматолога дитячого такі як і до лікаря-стоматолога, за винятком того, що лікар-стоматолог дитячий повинен пройти інтернатуру за фахом «Стоматологія» з наступною спеціалізацією за фахом «Стоматологія дитяча». Така вимога зумовлена особливостями надання стоматологічної допомоги дітям-пацієнтам, зокрема лікуванням і наданням анестезії під час стоматологічного лікування дітям. Відповідно, якщо у лікаря-стоматолога, який надає стоматологічні послуги пацієнтам-дітям, відсутня спеціалізація за фахом «Стоматологія дитяча», то у такому випадку він не враховуватиме особливостей дитячого організму і як наслідок це може призвести до шкоди життю чи здоров'ю пацієнта.

Прикладом цього може бути ситуація, яка виникла у м. Тернополі у 2023 році. Лікар-стоматолог надавав стоматологічні послуги під дією загального наркозу 5-річному пацієнту, без належної кваліфікації. Внаслідок цього у хлопчика почав падати тиск крові і у реанімаційному відділенні він помер [10].

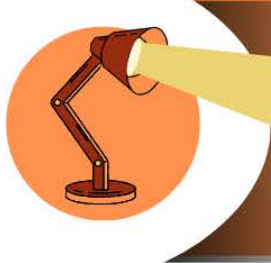
Враховуючи вище викладене, можна зробити висновок, що надавати стоматологічні послуги можуть лише лікарі-стоматологи, які відповідають кваліфікаційним вимогам, зазначеним у Довіднику кваліфікаційних характеристик професій працівників і постійно вдосконалюють свій фаховий рівень.

Другою стороною договору про надання стоматологічних послуг є замовник послуг. Зважаючи на правову природу даного договору замовником може бути фізична особа [5, с. 17]. Щодо замовників стоматологічних послуг, то ними можуть пацієнти, їх законні представники тощо.

Пацієнти – особи, які звернулися до медичної установи за наданням стоматологічних послуг, шляхом укладення цивільно-правового договору [3, с. 76], або особи в інтересах яких укладено договір про надання стоматологічних послуг. Пацієнтом, що звернувся за наданням йому стоматологічної допомоги може бути будь-яка фізична особа незалежно від громадянства, адже Конституція України в ст. 26 закріплює положення, відповідно до яких іноземці та особи без громадянства, які на законних підставах перебувають на території України користуються тими самими правами і свободами, а також несуть такі самі обов'язки, що і громадяни України за винятками, встановленими Конституцією, законами України чи міжнародними договорами України [11].

Відтак, слід зауважити, що пацієнтами, які мають право особисто укладати договір про надання стоматологічних послуг є фізичні особи, які досягли 14 років. Адже, відповідно до ч. 2 ст. 284 ЦК України [2] та статті 38 Основ законодавства про охорону здоров'я, кожний пацієнт, який досяг чотирнадцяти років і який звернувся за наданням йому медичної допомоги, має право на вільний вибір лікаря, якщо останній може запропонувати свої послуги, та вибір методів лікування відповідно до його рекомендацій [6].

Щодо пацієнтів, які не досягли 14 років (малолітніх пацієнтів), то надання їм стоматологічних послуг здійснюється за згодою їхніх законних представників (батьків, опікунів) (ст. 43 Основ законодавства про охорону здоров'я) [6]. Відповідно договір про надання стоматологічних послуг таким пацієнтам, укладають їх законні представники, які і виступають замовниками цих послуг.

Укладення договорів про надання стоматологічних послуг, як і всіх інших договорів, здійснюється в порядку, передбаченому Главою 53 ЦК України з врахуванням особливостей даних договорів [5, с. 17].

Як уже зазначалось, договір про надання стоматологічних послуг є консенсуальним, тобто вважається укладеним з моменту коли сторони у належній формі досягли згоди щодо його істотних умов.

До істотних умов договору про надання стоматологічних послуг, на нашу думку, варто віднести предмет договору, якість послуг, умову щодо анестезіологічного забезпечення при наданні стоматологічних послуг, вартість послуг, строк договору тощо.

Головною істотною умовою договору про надання стоматологічних послуг, як і будь-якого цивільно-правового договору є умова про предмет. Предмет договору про надання стоматологічних послуг складають стоматологічні послуги, тобто медична допомога у стоматології.

Стоматологічна послуга – є корисна дія, що задовольняє потребу того, хто її потребує, метою якої є процес її надання, який споживається [3, с. 76]. Лікуючи зуб, наприклад, лікар-стоматолог не створює нову річ (предмет зовнішнього матеріального світу), лише відновлює його функцію, забезпечуючи таким чином корисний ефект для пацієнта (естетичний вигляд зуба, можливість повноцінно харчуватись тощо).

Щодо законодавчого закріплення терміну «стоматологічна послуга», то на жаль у законодавстві України воно відсутнє. Визначення цього поняття було запропоновано розробниками проекту Закону «Про стоматологічну діяльність» від 31.05.2016 р. № 4736, який не отримав належної підтримки у Верховній Раді України. У вказаному проекті, стоматологічна послуга розглядалась, як комплекс дій стоматолога щодо проведення оцінки, діагностики, профілактики та лікування (хірургічних та нехірургічних) захворювань порожнини рота, щелепно-лицьової області та суміжних і пов'язаних з ними впливів на організм людини, які мають самостійне закінчене значення і визначену вартість [12].

Бондарева Л. В. визначає стоматологічну послугу, як «необхідну і досить професійну дію, що виконується відносно пацієнта з профілактичною, діагностичною, лікувальною і (чи) реабілітаційною метою. У зв'язку з цим як стоматологічна послуга визнається захід (чи комплекс заходів), спрямований на профілактику захворювань зубів і порожнини рота, їх діагностику та лікування, що має самостійне закінчене значення і характеризується певною вартістю» [13].

Натомість у законодавстві закріплено поняття стоматологічної допомоги, під якою розуміють самостійний вид медичної допомоги, що надається за видами лікувально-профілактичної допомоги, до якої входять стоматологічна терапевтична, стоматологічна хірургічна, стоматологічна ортопедична (ортодонтична) допомога [14].

Проте, варто зазначити, що стоматологічна допомога – поняття, більш ширше, ніж стоматологічна послуга. Стоматологічні послуги входять у стоматологічну допомогу.

Відтак, на наш погляд слід законодавчо закріпити поняття стоматологічної послуги. Пропонуємо під стоматологічною послугою розуміти нематеріальне благо, яке пацієнт отримує внаслідок комплексу дій лікаря-стоматолога щодо проведення оцінки, діагностики, профілактики та лікування захворювань зубів і порожнини рота з метою задоволення потреб людини у підтриманні та відновленні її стоматологічного здоров'я.

За функціональним призначенням стоматологічні послуги визначаються як: лікувальнодіагностичні (спрямовані на встановлення діагнозу або лікування захворювання); профілактичні (спрямовані на попередження захворювання); реабілітаційні (пов'язані з соціальною та медичною реабілітацією хворих, протезуванням зубів). Крім того, за функціональною ознакою серед стоматологічних послуг можна виділити: матеріальні послуги (пов'язані з необхідністю робіт з виготовлення або відновлення споживчих властивостей виробів стоматологічного призначення; нематеріальні послуги (забезпечують підтримання та відновлення здоров'я пацієнта без необхідності виконання зазначених робіт) [15, с. 111].

Враховуючи класифікацію стоматологічних послуг за медичним критерієм, Герц А. А. пропонує такий поділ договорів про надання стоматологічних послуг за ступенем складності: 1) договір про надання простих стоматологічних послуг – проста стоматологічна послуга є неподільною послугою; фахівець пропонує пацієнту лише один елемент профілактики, діагностики або лікування; договір про надання простих стоматологічних послуг повинен бути укладений за наступною формулою: «пацієнт» + «фахівець» = «один елемент профілактики, діагностики або лікування»; 2) договір про надання складних стоматологічних послуг – набір простих стоматологічних послуг, що вимагає для своєї реалізації певного складу персоналу, спеціальних приміщень, технічного оснащення і т.і.; договір про надання складних стоматологічних послуг повинен бути укладений за наступною формулою: «пацієнт» + «комплекс простих послуг» = «етап профілактики, діагностики або лікування»; 3) договір про надання комплексних стоматологічних послуг – набір складних і простих стоматологічних послуг, що закінчується або проведенням профілактики, або встановленням діагнозу, або закінченням проведення певного етапу лікування (наприклад, санація порожнини рота, протезування тощо); договір про надання комплексних стоматоло-

гічних послуг повинен бути укладений за наступною формулою: «пацієнт» + «прості + складні послуги» = «проведення профілактики, установлення діагнозу або закінчення проведення повного етапу лікування» [3, с. 77].

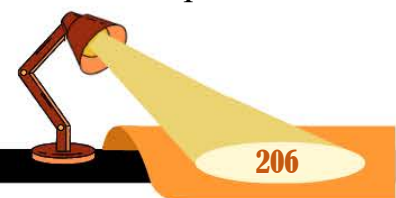
Ще однією істотною умовою, яку потрібно передбачити в договорі є умова щодо анестезіологічного забезпечення при наданні стоматологічних послуг. Сьогодні в Україні під час надання стоматологічних послуг поширеним є застосування місцевого знеболювання (поверхнева, провідникова, інфільтраційна анестезія). Проте, коли є протипоказання до місцевої анестезії або достатнє знеболювання нею не забезпечується, тоді застосовують загальну апастезію (наркоз). Серед позитивних рис останньої: 1) можливість виконувати протягом одного візиту хворого значний об'єм стоматологічної допомоги; 2) суттєво зменшувати тривалість строків санації порожнини рота. Разом із тим, в результаті збільшення кількості летальних випадків, викликаних алергічною реакцією пацієнта на анестезіологічні препарати, обов'язковою вважається необхідність проведення тестів на чутливість до анестетиків [5, с. 18].

До істотних умов договору про надання стоматологічних послуг також варто віднести якість стоматологічних послуг. Якість стоматологічної послуги – це сукупність її властивостей і характеристик, що відносяться до спроможності послуги задовольняти потреби пацієнта в даних послугах [3, с. 77].

Однією з обов'язкових умов, що забезпечують якість стоматологічних послуг, є проведення ліцензування та акредитації лікувально-профілактичних закладів [15, с. 110]. Забезпечення якості стоматологічної послуги є досить складною проблемою організації цілого комплексу адміністративних, медичних і технічних заходів, спрямованих на досягнення й збереження нормативного рівня якості [5, с. 77].

Істотною умовою договорів про надання стоматологічних послуг є вартість послуг (ціна за послуги). В договорі повинен бути зазначений порядок розрахунків, так як його відсутність може слугувати причиною відмови пацієнтів сплачувати вартість фактично виконаних стоматологічних послуг [5, с. 19]. Проте, відповідно до ч. 1 ст. 901 ЦК України за договором про надання послуг одна сторона (виконавець) зобов'язується за завданням другої сторони (замовника) надати послугу, яка споживається в процесі вчинення певної дії або певної діяльності, а замовник зобов'язується оплатити виконавцеві зазначену послугу, якщо інше не встановлено договором [2]. Тому відмова від оплати наданих стоматологічних послуг у будь-якому випадку буде необґрунтованою і є підставою її стягнення у судовому порядку.

Умову щодо строку у договорах про надання стоматологічних послуг можна оцінювати як істотну, що впливає із суті зобов'язання. Проте інколи, враховуючи індивідуальні особливості організму людини, передбачити конкретний строк неможливо. Тому відштовхуватись потрібно від середньостатистичних строків, які є необхідними для проведення певної процедури [5, с. 19-20].

Окрім строку, як істотної умови договору про надання стоматологічних послуг, сторони повинні передбачити в договорі гарантійний строк. Гарантійний строк може розглядатися як важливий елемент професійного стандарт якості стоматологічної послуги. Звичайно, зазначення гарантійного строку в договорі може розглядатися і як захист пацієнтів від неякісної роботи лікарів, і як засіб захисту лікарів від несправедливих, безпідставних звернень пацієнтів [3, с. 77].

Форма договорів про надання стоматологічних послуг повинна відповідати загальним положенням про форму правочинів (ст. 208 ЦК України). Проте для захисту інтересів сторін договору варто укладати його у письмовій формі. У будь-якому випадку, відповідно до ч. 8 ст. 10 Закону України «Про захист прав споживачів», виконавець зобов'язаний видати замовнику розрахунковий документ, що засвідчує факт надання послуги [16].

Враховуючи все вище викладене, пропонуємо розглядати договір про надання стоматологічних послуг як домовленість за якою одна сторона (виконавець) зобов'язується за завданням другої сторони (замовника) надати стоматологічну послугу, а замовник зобов'язується оплатити виконавцеві зазначену послугу, якщо інше не встановлено договором або законом.

Висновки. Проведене дослідження дає можливість зробити такі висновки. По-перше, зважаючи на те, що відсутнє спеціальне законодавство, яке регулює стоматологічну діяльність, пропонуємо розробити і прийняти Закон «Про стоматологічну діяльність», який детально регулюватиме у тому числі процедуру надання стоматологічних послуг.

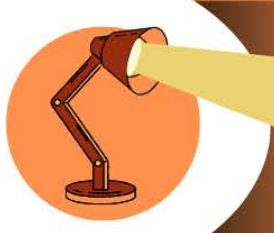
По-друге, у вказаному законі варто закріпити таке визначення стоматологічної послуги: «стоматологічна послуга – нематеріальне благо, яке пацієнт отримує внаслідок комплексу дій лікаря-стоматолога щодо проведення оцінки, діагностики, профілактики та лікування захворювань зубів і порожнини рота з метою задоволення потреб людини у підтриманні та відновленні її стоматологічного здоров'я».

По-третє, також у запропонованому законі визначити поняття договору про надання стоматологічних послуг як домовленості за якою одна сторона (виконавець) зобов'язується за завданням другої сторони (замовника) надати стоматологічну послугу, а замовник зобов'язується оплатити виконавцеві зазначену послугу, якщо інше не встановлено договором або законом. Відтак, подальші наукові розвідки у даному напрямку пов'язані з дослідженням особливостей договору про надання стоматологічних послуг.

Література:

1. Статистика надання медичних послуг за 7 міс 2025 року. *Аптека online*. URL: <https://www.apteka.ua/article/728756>.
2. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р. № 435-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2003. № 40-44. Ст. 356.
3. Герц А. А. Договір про надання стоматологічних послуг. *Порівняльно-аналітичне право*. 2015. № 3. С. 75-78.

4. Цивільне право України (Частина Особлива): підручник / Л. М. Баранова, О. О. Біляєв, В. І. Борисова та ін. ; за ред. І. В. Спасибо-Фатєєвої. Харків: ЕКУС, 2025. 592 с.
5. Правові проблеми договору про надання стоматологічних послуг. URL: <https://dspace.onua.edu.ua/server/api/core/bitstreams/35043987-3106-437b-b1fd-d84208039eb9/content>.
6. Основи законодавства України про охорону здоров'я: Закон України від 19 листопада 1992 року № 2801-ХІІ. *Офіц. веб-сайт Верхов. Ради України. Законодавство України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2801-12>.
7. Герц А. А. Договірні зобов'язання у сфері надання медичних послуг: дис. на здобуття наукового ступеня докт. юрид. Наук. Львів, 2016. 421 с.
8. Цивільне право: підручник : у 2-х т. / В.І. Борисова (кер. авт. кол.), Л.М. Баранова, Т.І. Бегова та ін.; за заг. ред. В.І. Борисової, І.В. Спасибо-Фатєєвої, В.Л. Яроцького. Харків : Право, 2011. Т. 2. 816 с.
9. Довідник кваліфікаційних характеристик професій працівників, затверджений Наказом Міністерства охорони здоров'я України від 29 березня 2002 р. № 117. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/va117282-02#n7397>.
10. Ірина Грицан. Суд у справі про смерть 5-річного Велеса Пашника: адвокатка обвинуваченої просила змінити запобіжний захід. URL: <https://suspilne.media/lviv/1150270-sud-u-spravi-pro-smert-5-ricnogo-velesa-pasnika-advokatka-obvinuvacenoj-prosila-zminiti-zapobiznij-zahid/>.
11. Конституція України від 28 червня 1996 року № 254к/96-ВР. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 30. Ст. 141.
12. Про стоматологічну діяльність: Проект Закону України від 31.05.2016 № 4736. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/JH3NK00A?an=3>.
13. Бондарева Л.В. Забезпечення доступної і якісної медичної допомоги на базовому рівні: механізми державного регулювання.: дис. на здобуття наукового ступеня канд. наук з держ. управління: 25.00.02. Одеса, 2014. 263 с.
14. Інструкція про порядок надання стоматологічної допомоги в закладах охорони здоров'я та медичних підрозділах Збройних Сил України, затверджена Наказом Міністерства оборони України від 18.08.2015 р. № 414. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1071-15#n11>.
15. Гнатчук Є.Г. Правила та метод підтримки прийняття рішень щодо можливості укладання договору про надання стоматологічних послуг. *Вимірювальна та обчислювальна техніка в технологічних процесах*. 2021. №2. С.109-114.
16. Про захист прав споживачів: Закон України від 12.05.1991 р. № 1023-ХІІ. *Відомості Верховної Ради України*. 1991. № 30. Ст. 379.

References:

1. Statystyka nadannia medychnykh posluh za 7 mis 2025 roku [Statistics of the provision of medical services for 7 months of 2025]. *Apteka online – Pharmacy online*. Retrieved from <https://www.apteka.ua/article/728756> [in Ukrainian].
2. Tsyvilnyi kodeks Ukrainy [Civil Code of Ukraine]. (2003, January 16). *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy – Bulletin of Verkhovna Rada of Ukraine*, 40, article 356 [in Ukrainian].
3. Herts, A. A. (2015). Dohovir pro nadannia stomatolohichnykh posluh [Contract for the provision of dental services]. *Porivnialno-analitychne pravo – Comparative and analytical law*, 3, 75-78 [in Ukrainian].
4. Baranova, L. M., Dudenko, T. V. et al. (2025). *Tsyvilne pravo Ukrainy (Chastyna Osoblyva) [Civil Law of Ukraine (Special Part)]*. Kharkiv: EKUS [in Ukrainian].
5. Pravovi problemy dohovoru pro nadannia stomatolohichnykh posluh [Legal problems of the contract for the provision of dental services]. Retrieved from <https://dspace.onua.edu.ua/server/api/core/bitstreams/35043987-3106-437b-b1fd-d84208039eb9/content> [in Ukrainian].

6. Osnovy zakonodavstva Ukrainy pro okhoronu zdorovia: Zakon Ukrainy vid 19 lystopada 1992 r. № 2801-XII [Fundamentals of Ukrainian legislation on health care: Law of Ukraine of November 19, 1992 № 2801-XII]. (1992, November 19). *Ofits. veb-sait Verkhov. Rady Ukrainy. Zakonodavstvo Ukrainy – Official website of the Verkhovna Rada of Ukraine. Legislation of Ukraine.* Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2801-12> [in Ukrainian].

7. Herts, A. A. (2016). Dohovirni zoboviazannia u sferi nadannia medychnykh posluh [Contractual obligations in the field of medical services]. *Doctor's thesis.* Lviv [in Ukrainian].

8. Borysova, V.I., Baranova, L.M., Biehova, T.I. et al. (2011). Tsyvilne pravo [Civil law]. (Vols. 1-2). Kharkiv: Pravo. (Vols. 2) [in Ukrainian].

9. Dovidnyk kvalifikatsiinykh kharakterystyk profesii pratsivnykiv, zatverdzhenyi Nakazom Ministerstva okhorony zdorovia Ukrainy vid 29 bereznia 2002 r. № 117 [Directory of qualification characteristics of workers' professions, approved by the Order of the Ministry of Health of Ukraine dated March 29, 2002 № 117]. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/va117282-02#n7397> [in Ukrainian].

10. Iryna Hrytsan. Sud u spravi pro smert 5-richnoho Velesa Pashnyka: advokatka obvynuvachenoï prosyla zminyty zapobizhnyi zakhid [Court in the case of the death of 5-year-old Veles Pashnik: the accused's lawyer asked to change the preventive measure]. Retrieved from <https://suspilne.media/lviv/1150270-sud-u-spravi-pro-smert-5-ricnogo-velesa-pasnika-advokatka-obvynuvachenoï-prosila-zmyniti-zapobiznij-zahid/> [in Ukrainian].

11. Konstytutsiia Ukrainy [Constitution of Ukraine]. (1996, June 28). *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy – Bulletin of Verkhovna Rada of Ukraine*, 30, article 141 [in Ukrainian].

12. Pro stomatolohichnu diialnist: Proekt Zakonu Ukrainy vid 31.05.2016 № 4736 [On dental activities: Draft Law of Ukraine dated May 31, 2016 № 4736]. (2016, May 31). Retrieved from <https://ips.ligazakon.net/document/JH3NK00A?an=3> [in Ukrainian].

13. Bondareva, L.V. (2014). Zabezpechennia dostupnoi i yakisnoi medychnoi dopomohy na bazovomu rivni: mekhanizmy derzhavnoho rehuliuвання [Ensuring affordable and high-quality medical care at the basic level: mechanisms of state regulation]. *Candidate's thesis.* Odesa [in Ukrainian].

14. Instruktssiia pro poriadok nadannia stomatolohichnoi dopomohy v zakladakh okhorony zdorovia ta medychnykh pidrozdilakh Zbroinykh Syl Ukrainy, zatverdzhena Nakazom Ministerstva oborony Ukrainy vid 18.08.2015 r. № 414 [Instructions on the procedure for providing dental care in health care institutions and medical units of the Armed Forces of Ukraine, approved by the Order of the Ministry of Defense of Ukraine dated 18.08.2015 № 414]. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1071-15#n11> [in Ukrainian]

15. Hnatchuk, Ye.H. (2021). Pravyla ta metod pidtrymky pryiniattia rishen shchodo mozhlyvosti ukladannia dohovoru pro nadannia stomatolohichnykh posluh [Rules and method of supporting decision-making regarding the possibility of concluding a contract for the provision of dental services]. *Vymiriuvalna ta obchysliuvalna tekhnika v tekhnolohichnykh protsesakh – Measuring and computing equipment in technological processes*, 2, 109-114 [in Ukrainian]

16. Pro zakhyst prav spozhyvachiv: Zakon Ukrainy vid 12.05.1991 r. № 1023-XII [Law of Ukraine on the Protection of Consumer Rights: from May 12, 1991 № 1023-XII]. (1991, May 12). *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy – Bulletin of Verkhovna Rada of Ukraine*, 30, article 379 [in Ukrainian].

